

Plenum

Torsdag 14.12.2023 kl. 9.59—0.27

4.5. Muntlig fråga om höjd mervärdesskatt på livsmedel (Hanna Kosonen cent)

Muntligt spörsmål MFT 84/2023 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Paula Risikko: Nästa fråga ställs av centerns riksdagsgrupp, ledamot Kosonen, Hanna.

Debatt

16.40 **Hanna Kosonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Monessa kodissa on laskettava tarkkaan, mihin rahat riittävät tänä jouluna: ostetaanko ruokaa, miten paljon lahjoja, ja miten rahat riittävät muihin menoihin. Kädestä suuhun eletään, elämä on kallistunut. Suomalainen kyllä osallistuu säästötalkoisiin, jos toteutus koetaan oikeudenmukaiseksi ja järkeväksi, mutta nyt tämä kokemus horjuu monella pahasti.

Valtiovarainministeri Purra, esititte ruoan arvonlisäveron korottamista. Ruoan arvonlisäveroa jokainen tulotasosta riippumatta maksaa ostoksissaan yhtä paljon. Siten ruoan arvonlisäveron nosto osuu eniten pienituloisiin, siis heihin, jotka jo tällä hetkellä miettivät, mihin rahat riittävät. Keskustalle ruoan arvonlisäveron nosto ei käy. Talouden tasapainottamiseen löytyy kyllä muitakin keinoja. [Ben Zyskowicz: Kertokaa niitä! — Keskustan ryhmästä: Vaihtoehtobudjetissa!]

Ministeri Purra: onko oikeudenmukaista ja kohtuullista, että kaljan hinta laskee ja ruoan hinta nousee samoin kuin lääkkeiden hinnat?

16.42 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja viittasi yleiseen hintojen nousuun, joka valitettavasti näiden tapahtumien eli koronapandemian [Keskustan ryhmästä ja vasemmalta: Ei!] ja Venäjän hyökkäyssodan ja energiakriisin jälkeen on ollut hyvin kovaa. Inflaatio on pitkstä aikaa ollut erittäin kovaa.

Mutta juuri nyt tänäänkin on tullut uusia uutisia Suomen tämänhetkisestä tilanteesta, ja nythän näyttää siltä, että inflaatio eli hintojen nousu on selvästi helpottamassa. Joidenkin ekonomistien mukaan inflaatio laskee kuin kivi tällä hetkellä. Erityisesti se näkyy vaikkapa siinä, että meillä on ihan varsin todella edullista bensaa tällä hetkellä. [Jari Ronkainen: Oletteko huomanneet? — Hälinää] Samaan aikaan energian hintojen ja myös ruoan hinnan, joka on edelleen korkealla, nousu on kuitenkin taittumassa. Tämä kaikki yhdistettynä esimerkiksi siihen, että se keskimääräinen palkansaaja saa aika tavalla ensi vuonna lisää rahaa ja hänen ostovoimansa paranee, onneksi helpottaa tilannetta.

No sitten verot, joita hallitus on esittänyt, [Puhemies koputtaa] löytyvät meidän hallitusohjelmastamme.

Punkt i protokollet PR 73/2023 rd

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, ja sitten niitä henkilöitä, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, pyydän nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Vielä edustaja Kosonen jatkaa.

16.43 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Poliitiikka on aina arvo- ja linjavalintoja. Tämä hallitus on valinnut sen linjan, että olutta saa kohta halvemmalla ja suurituloiset saavat enemmän rahaa tileilleen. [Vasemmalta: Kyllä, näin on!] Heikompiosaisilta ja perheiltä leikataan. Ja nyt te, ministeri Purra, ajatte vielä ruoan arvonlisäveron korotusta.

Palaan esittämäni kysymykseen. Nämä ovat vakavia ja tärkeitä arjen asioita, joiden vuoksi me täällä eduskunnassa itse asiassa ollaan. Asioita, joita ei voi sivuuttaa tai väheksyä. En siis kysynyt sitä, onko Suomen talouden tilanne hälyttävä — kyllä se on. Kysymykseni oli: onko oikein ja kohtuullista teidän valintanne eli ajaa tavalliset, pienituloiset ihmiset vieläkin ahtaammalle? [Välihuutoja vasemmalta]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Purra.

16.44 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallitus kiristää alkoholin kokonaisverotusta — kiristää alkoholin kokonaisverotusta. [Välihuutoja vasemmalta] Kyllä, oluen veroon tulee varsin pieni alennus eli noin 25 miljoonaa. Tällä me haluamme tukea muun muassa pienpanimoita, joista hirvittävän monet Suomessa sijaitsevat maakunnissa, ja tämä on kyllä hallituksen mielestä erittäin tärkeä toimi. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Mitä tulee näihin muihin veroratkaisuihin, niin kuten olen moneen kertaan täällä kuvannut, hallituksen veropolitiikka on varsin maltillista. Me nostamme joitakin veroja, laskemme joitakin toisia, mutta pääosin tähän liittyvä lopputulos pysyy varsin tasaisena. Se, että kokonaisveroaste tällä kaudella tulee laskemaan useamman prosenttiyksikön, liittyy esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden verotuoton vähentymiseen. Vastasin jo edellisessä vastauksessani, että hallitusohjelman esittämät veroratkaisut, säästöt ja leikkaukset löytyvät hallitusohjelmasta. Mutta kuten on moneen kertaan kerrottu, niin tilanne näyttää niin huonolta, [Puhemies koputtaa] että hallitus joutuu todennäköisesti uusia toimia päättämään. [Antti Kurvisen välihuuto]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Saarikko.

16.45 Annika Saarikko kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä te minun ymmärtääkseni, valtiovarainministeri Purra, tällä viikolla olette julkisuuteen kertoneet omana näkemysenänne, että erinomainen paikka korjata valtiontalouden tilannetta on ruoan arvonlisäveron nostaminen. [Hälinää — Välihuutoja] Se ei käy keskustalle. Me jaamme kanssanne tilannekuvan maan taloudesta, mutta toivottavasti olette ymmärtäneet, että tämä esityksenne ruoan hinnan nostosta ensinnäkin koskettaa jokaista suomalaista ja eniten heitä, joilla on pienet tulot — eläkeläisillä, lapsiperheillä, yksineläjillä — mutta toivottavasti olette ymmärtäneet myös sen, että arvonlisäverojärjestelmä toimii siten, että jos nostatte sen samalle tasolle kuin muut arvonlisäverot Suomessa, se on ruoan hinnannousussa kovempi isku kuin Ukrainan hyökkäyssodan aiheuttama inflaatio. Se on todella merkittävä esitys suomalaisten kuluttajien kannalta. [Vasemmalta: Kyllä!]

Punkt i protokollet PR 73/2023 rd

Aikaisemmin olette toisena keinona nostaneet esiin, että entäpä jos heikennettäisiin lapsilisiiä, ei siis korotettaisi vaan heikennettäisiin lapsilisiiä. Sama esitys koskee siis ruoan arvonlisäveroa, lapsilisien leikkauksia, samaa porukkaa. Miksi teidän arvovalintanne on näin voimakkaasti lapsiperheitä koskeva [Puhemies koputtaa] ajassa, jossa syntyvyyskin on laskenut kolmanneksella? [Hälinää]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Purra.

16.47 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministerinä, kun päivästä toiseen saa katsoa niitä varsin synkkiä ja koko ajan synkkeneviä talouden lukuja, niin se ikään kuin kuuluu tähän tehtävään, että voin pyöritellä erilaisia asioita. [Välihuutoja] Olen nostonut esiin kaikkein hyvätuloisimpien lapsilisiiä, olen nostonut esiin suursäätiöiden pääomien verotuksen, [Mauri Peltokangas: Otetaan Kojamoltakin vähän!] olen nostonut esille alv-kannat ja niistä saatavat suuret verotuotot, olen nostonut esiin ylipäätänsä hallitusohjelmassakin esitettyjä säästöjä, mutta vielä suurempina. [Antti Kurvinen: Miksi te ette vastaa?] Ja kyllä, kuten te muistatte entisenä valtiovarainministerinä, kaikenlaista saattaa sattua ja tapahtua, ja hallitus joutuu niihin reagoimaan, ja tämä talouden tilanne, joka meidän syliimme on kaatunut, valitettavasti on juuri niin heikko.

Mutta se, missä te menette vikaan: jos niitä lapsilisiiä katsotaan, niin tämä hallitushan on korottanut lapsilisiiä, ja se näkyy hyvin sieltä hallitusohjelmasta. [Välihuutoja] Hallitus toivottaa tervetulleeksi [Puhemies koputtaa] oppositiosta erilaisia realistisia [Puhemies: Aika!] säästöehdotuksia, liittyivät ne sitten veropolitiikkaan tai suoraan leikkauksiin, [Puhemies: Aika!] mutta pysytään näissäkin siinä tosiasiaissa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Pysytään minuutissa, niin ehditään vielä muutama ottaa. — Ja sitten edustaja Lintilä.

16.48 **Mika Lintilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainministeri Purra, minä pidän teitä erittäin asiantuntevana ministerinä, [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä!] ja tuo teidän haastattelunne ei varmasti ollut sattumaa. Eli kyllä te olitte pohtinut, mitä siellä taustalla on, ja sen puoleen tämä oli minulle vähän yllätys, koska me tiedetään kaikki, että tasaverona se kohdistuisi enemmän pienituloisiin, se olisi suomalaiselle elintarviketeollisuudelle erittäin vaikea, ja totta kai pienituloisiin se vaikuttaisi vielä enemmän kuin suurempituloisiin, koska heillä suhteellisesti menee ruokaan enemmän kuin suurituloisilla. Siinä, että työllisyysvaikutuksen tulisi olla elintarviketeollisuudessa, on aika paljon negatiivisia puolia.

Mutta toisaalta sitten minua kiinnostaisi hirvittävän paljon se, että tähän tarkoittaisi, että 14-luokka nostettaisiin ylös, koska meillähän voi olla kolme eri alv-luokkaa: 24, 14, 10. Minne te sen nostaisitte? Ja sitten pitää muistaa se, että siellä on [Puhemies: Aika!] mukana myös ravintolat ja rehut. [Puhemies koputtaa] Tämä olisi aika iso muutos, joka tapahtuu. [Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Purra.

Punkt i protokollet PR 73/2023 rd

16.49 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitusohjelmasta löytyy yksi muutos alv-kantoihin, ja sehän on kymppikannan nostaminen 14 prosenttiin pois lukien sanomalehdet ja aikakauslehdet. Kuten entinen ministeri tietää, alv-verojen tuotto on varsin suuri, ja näitäkin meidän pitää kyetä tarkastelemaan — kuten veropolitiikkaa laajuudessaan, kokonaisuudessaan. Mutta hallitusohjelmassa on tiettyjä kirjauksia. Me emme nosta kokonaisveroastetta, me emme tee varmasti jatkossakaan sellaisia veromuutoksia, jotka heikentäisivät taloudellista toimeliaisuutta, työn tekemisen, yrittämisen kannustimia.

Ymmärrän totta kai tämän kritiikin, ja olen siitä aivan samaa mieltä liittyen ruoan hintaan. Toisaalta tämä on kiinteistöveron ohella yksi niitä veroja, joita ekonomistit hyvin usein nostavat esille... [Puhujan mikrofoni sulkeutuu — Antti Kurvisen välihuuto — Eduskunnasta: Kuunnelkaa!] Ja kyllä, näkisin, että tässä tehtävässä minun kannattaa myös näitä asioita esille nostaa. Keskustelua ainakin on syntynyt.

Frågan slutbehandlad.